

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Sabbato Post Domin[icam] Passionis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

stus, summus ille Pontifex, exspirasset. Expediebat ergo hunc hominem mori.

Et sane expediebat Domine, mi Redemptor, licet usquequaque necessarium foret, te nostri causa mortem oppetere: mille namque tibi alioquin media supperebant, ad nos redimendos, at nullum hoc ipso commodius aut convenientius. Expediebat scilicet Domine te mori, ut nobis vitam conferres: descendere, ut nos exaltares; humanam naturam induere, ut nos semideos faceres; passionis tormenta subire, æternam ut nobis beatitudinem & infinitam promerereris. O bonitas infinita, O Redemptor benignissime, quas gratiarum actiones, quas laudes, tam immensus amor, vel quamnam potius obsequia, tam ingens, tam singulare, & adeo eximium beneficium promeretur? Nostræ, fateor Domine, vires non sufficiunt, labascunt humeri: attamen quidquid in nobis est libenter, merito tibi dedicamus & offerimus: cor scilicet ad te amandum, corpus ad te adorandum, animam quæ te assidue sequatur, quo tibi sincerum in hoc mundo obsequium offerat, expectans, donec in altero te plene laudare queat. AMEN.

SABBATO POST DOMIN.
PASSIONIS.

Partitio.

- I. Depugna carnis ac spiritus.
- II. De Christi passionibus.
- III. De clarificatione Domini.

Nunc anima mea turbata est. Ioan. II.

FIGURA.

1. Reg. 19.

DAVID Rex cum post Absolomi seditionem commotionemque vrbe profugeret, & nudipes & capite aperto, torrentem Cedron transfret, ut in desertum secederet, ingenti cordis dolore tactus inquinatus, vultum in mœrorem contraxe-

rat & lachrymas vbertim effundebat. Hodie hanc figuram eompletam videmus. Verus enim DAVID IESVS CHRISTVS, post cruentam Synagogæ Iudaicæ coniurationem, Hierosolymis secedens, tristitiam induit; passionisque torrentem quem transiturus erat, & desertum Caluarie in quo crucifigendus, sibi proponens, aperte declarat animam suam esse turbatam, & variis angustiarum motibus concussam. Sunt hæc Domine puncturæ crucis, & præambula passionis tuæ iamiam instantis: neque enim credo te perturbationi animi interiori esse obnoxium. De hac perturbatione hodierna die, modo SS. Pneumatis auxilium, & D. Virginis interueniant preces, verba faciemus. Quamobrem recitemus singuli:

AVE MARIA.

Patientiæ illud & tolerantia speculum I. Iob, humanæ vitæ ærumnas calamitatef- Iob. 7, que deploans, merito mihi dixisse visus est: *Vita hominis militia est super terram. Vix enim nati sumus, quin statim militiæ ascribamur, eidem assuescamus, & nobis quotidie, & ad finem vsque vitæ bellandum sit. Vix etiam quondam Deus cœlos creauerat, quin eos statim Angeli, idque contra cœlorum naturam, violento quodam cursu & impetu abreptos egerint, ne vlllo deinde tempore motus ille quieuerit, sed ad finem vsque mundi permanens sit, & mundo demum finiente finiendus. Quod prælagium est, mortales, vix nos in hunc mundum ingredi, quin statim aliud quoddam Angelorum genus animas nostras inuadat, & violento quodam impetu transuersos rapiat, ab Oriente nempe gratiarum vsque in Occidentem peccati impellendo; qui impetus quidam est præter rerum ordinem, & naturæ nostræ penitus repugnans. Quod Apostolus optime expressit, dicens: *Non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem tantum, sed aduersus mundum rectores.* quasi diceret: Duo nobis ab ortu nostri exordio Duo bellorum genera instant, & sequuntur quo genera incumque demum fugerimus: bellum scilicet homine, cet externum, & ciuile. Motus enim quos*

Ppp 2 nobis

nobis demones, tartarus, & mundus concitant, bella sunt externa: verum quos ipsa nobis concupiscentia, caro: prauique nostri affectus commouent, ciuilia merito appellari possunt. Et quamuis illa vehementiora sint & atrociora, hæc tamen magis pertimescenda sunt, maiorique cum discrimine coniuncta, *Non est vobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem tantum; ecce ciuilia: sed aduersus mundi retores;* ecce externa.

Vt porro de solis ciuilibus loquamur, nunquam nos illa quietos viuere sinunt, sed ab ipsis incunabulis nos inuadunt, tum quod passiones è natura ipsa proficiscantur, & cum natura commorantes ad vsque tumultum nos comitentur: tum vero, quod natura inhærescant. Principium vero & ortum à carne hac nequam & praua concupiscentia habent: nam *caro concupiscit semper aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem,* vti Paulus ad Galatas ait. Ipsa namque est tentatrix illa Eua, quæ Adamum semper impugnat, in ipso etiam Paradiso, in statu nimirum innocentie. Ipsa est fornicaria illa Iezabel; quæ reges etiam potentissimos interimit. Ipsa est peruersa Dalila, quæ Sampsones virosque fortissimos enervat & expugnat. Aiunt Philosophi motus & agitationes maris ab ipso lunæ incremento & decremento initium sumere: equidem iisdem verbis dixerò, omnes omnino motus & animæ nostræ passiones, è praua concupiscentia proficisci.

Vidit olim Daniel arietem duobus insignitum cornibus, qui furis agitatis, cetera animalia in quæ incidebat, ad terram prosternebat. Non erraui, si per hunc arietem concupiscentiam designari ostendero: ipsa namque est aries duobus insignitus cornibus, appetitu scilicet concupiscibili & irascibili, verum qui a deo proterus sit & petulans, vt rationem, spiritum, sensus ipsos interiores, & integram nonnunquam animam ad terram deiciat, inque peccati mortem præcipitem agat. An non igitur cruenta illa bellatrix, vel furiosa potius Amazon, certamina sua, motus, & rebelliones iam inde à matris vtero nobis intentare præsumit? Accommodate aures, figuras veteres producam.

Iacobus & Esau iam inde à matris vtero inter se digladiati sunt; & cum nondum arma tractare possent, calcibus sese mutuo oppugnabant. O infelices gemini, quam tristia nobis affertis præfagial scilicet à primo conceptionis instanti; & ab ipso materno vtero, appetitum sensibilem, concupiscentiam scilicet depravatam, aut alio licet appelleretur nomine, cum spiritu æterno semper digladiari, perpetuaque bella gerere, & alterum in alterum conspirat exitium.

Vix quoque nati erant germani illi fratres Abel & Cain, quin statim arma spirent, adeoque in se mutuo exarsciant, vt alter alterius manus cruentet sanguine. Quid hoc denotare putabimus, Auditores, quam spiritum & appetitum vitiosum quamprimum vt existere inceperint, sibi inuicem bellum indicere, tantoque impetu in se mutuo insurgere, vt quamprimum alteruter occumbat necesse sit?

Sara & Agar ancilla, quæ in Ægypto nata erat, nunquam pacifice in familia Abrahæ cohabitare potuerunt. Quid porro designatis, o mulieres, quam tu Sara rationem, tuq; Agar Ægyptia concupiscentiam, quæ concordem in familia hominis viuere nunquam possunt?

Vidua quædam olim Dauidi Regi conquesta est, fuisse sibi duos filios, quorum alter alterum rixando in via interfecerat: *Ancilla tua erant duo filii, qui rixati sunt aduersus se in agro, nullusque erat qui eos prohibere possit, & percussit a ter alterum, & interfecit eum.* Quid per hanc mulierem viduam intelligimus, nisi animam, quæ cum non nisi duos habeat alumnos, spiritum scilicet & appetitum, & ambo simul in itinere vitæ huius viam carpant, & hoc in itinere semper inter se rixentur, sæpe accidunt, vt alter alterum interficiat.

Abisalom & Amnon eiusdem patris filii, eiusdem mensæ conuiua, iniectis sibi inuicem manibus, crudeli particidio & Thyestæo spectaculo epulas cruentarunt. Spiritus & concupiscentia eiusdem animæ hæredes, & eadem mensa relecti, eodem se sæpe numero modo excipiunt, & consopitum odium redintegantes, tristia sæpe patri-

dia

Galat. 5.

Gen. 2.

2. Reg. 11.

Iud. 16.

Dan. 4.

Figuræ.
Gen. 15.

Gen. 4.

Gen. 11.

2. Reg. 14.

4. Reg. 13.

dia committunt. O certamina deploranda! ò bella nimium cruenta! Audite & alias figuras.

in 11.
his ali-
oc figure
etiam
no repert-
ur, sed
maximus
vires no-
u.

Referunt sacra litera, Abraham & Loth, qui fratres appellantur, licet alter auunculus esset, & alter cognatus, nunquam inter se pacem habuisse, sed ipsos etiam pastores eorum, in agris sepe inter se rixari solitos. Quid porro significant hæc omnia? nisi duos illos fratres, appetitum & spiritum, vel duas illas sorores, rationem & concupiscentiam, nunquam inter sese pacem habere: quin & ipsos seruos, tot scilicet facultates, quæ vtrique deseruiunt, semper inter se litigare & contendere.

Passiones
animi cru-
enta bella
sunt.

Desuntne igitur figura nobis? aut potius, desuntne nobis bella civilia, & passionum certamina: bella inquam, quæ nobis successione auita adherescunt, quoniam ab ipso Adamo originem sumunt: O bella cruenta, & funebria; quæ nunquam hæcenus composita fuistis, quæque in ipso terrestri paradiso ortum habuistis, & continua ad nos vsque successione, de patre in filium; peruenistis, & ad finem vsque mundi durabitis. Sunt hæc immortalia, nec per Sacramenta aut bona opera componi possunt, (durat nempe concupiscentia etiam post baptismum) bella, inquam, quæ nos ipsi potestate propria extinguere non possumus. Nam primi motus non sunt in potestate hominis. Bella denique, à quibus nullus vaquam mortalium immunis existit, nec ipse quidem Christus Dominus. Quomodo passionibus enim hæc eum oppugnavit concupiscentia in monte Oliueti? tam vehementi namque eum tunc tristitia & pauore concussit, ut à morte parum absuerit, unde exclamavit: *Tristis est anima mea usque ad mortem*: At quomodo cum in hodierno Evangelio oppugnat? tam vehementem enim ei formidinem & mortis metum incutit, ut præ timore dicere coactus sit: *vult anima mea turbari*. Verum, ut quomodo hoc intelligendum sit, cognitum habeamus; de passionibus, quæ in Iesu Christo fuere, non nihil loquemur; ac deinde de eiusdem gloria: & super vtrumque hoc concionis nostræ ædificium extruemus.

Christus
passionibus
non caruit.

Matth. 27.

Principio igitur dicimus, in Iesu Christo passiones fuisse: vidimus namque eum ita

succensum & excandescens, cum flagello in manus sumpto, & ira intrinsecus concepta, ementes & vendentes templo eiecit, & mensas nummulariorum subuertit: toties quoque eum aduersus Phariseos commotum audiimus; cum eorum vitia coargueret. Vidimus quoque eum lachrymantem super muros urbis Ierosolymitanæ. An non vero vos lachrymæ passionum & tristitiæ cuiusdam vehementis indices estis? Vidimus quoque eum in monte Oliueti, præ metu, quem ex imminente morte conceperat, ad terram prostratum: hic iterum eum turbatum, & animi angustia pressum contemplamur.

Luc. 19.

An non vobis, Auditores, cholera, tristitia & metus, passiones quædam esse videntur, quibus & nos obnoxij sumus? Nunquam tamen eum legimus risisse, sed instar Herculiti semper à risu abstinuisse: ut nos obiter doceret, vitam hanc non esse aliud, quam domum luctus, & tristitiæ theatrum, & nullam hic verum gaudium reperiri: domum hic esse pœnitentiæ & tristitiæ, non vero voluptatis aut deliciarum. Quam in rem egregium nobis conceptum suggerunt Hebræi, qui cum in Ægypto regione aliena versarentur, indefinenter plorabant, & ad patriam suspirantes anhelabant; cumque alij ad lætitiæ & voluptatem eos inuitarent, respondebant: *Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?*

Iesus Redemptor
nunquam
in vita risisse
legitur.

Psal. 136.

Verum ut ad passiones, de quibus agimus redeamus, notandum est, ò theologi, Iesum Christum cum carnem humanam indueret, naturamque nostram sibi desponderet, omnes eiusdem passiones & accidentia, sibi quoque eadem opera adjunxisse & adaptasse, quæ nimirum hypostatica illi vnioni non repugnarent. Nam ut Philosophi aiunt, *qui dat esse, dat & quæ consequuntur ad esse*; ita quoque inuersis terminis, *qui accipit esse, accipit & quæ consequuntur ad esse*. Redemptor igitur noster naturam humanam inducens, induit simul & omnem eiusdem dependentiam & consequentiam, omnes nimirum illius passiones, ut famem, sitim, calorem, frigus, arumnas, miserias, mortem denique ipsam; quæ omnia ipsi naturæ in-

hæresunt: at nunquam assumpsit peccatum, nec ignorantiam, nec passiones, quæ peccatum denotant, vel aliquam inclinationem ad peccata. Repugnabat quippe hoc perfectioni excellentiæque mysterij huius. Fieri quoque non poterat, vt illa anima diuinitati mysterio incarnationis combinata, peccatum vllum committeret; ad eundem plane modum quo animæ, quæ jam æterna beatitudine perfruuntur. Nam sicut cælum, vt Philosophi asserunt, corrumpi non potest, nec vlti e primis quatuor qualitatibus, quæ ad corruptionem tendunt, obnoxium est; idque propter formæ cui conjunctum est, nobilitatem: ita mihi de Christo dicendum hic videtur, eum nempe peccare non potuisse, nec vllam e primis passionibus habuisse, quæ ad peccatum inclinant, propter nobilem illam diuinitatis formam, cui anima eius maritata erat.

Conceptus Philosophicus.

II. Tribus de causis Dominus passiones nostras induit.

Conceptus Philosophicus.

Gen. 24.

Allegoria.

Adeo vt omnes, quas Saluator assumpsit passiones, tribus ab eo potissimum de causis assumptæ sint; primo, ad satisfaciendum; vt asserit Augustinus Epistola cxli. secundo, ad pœnitentiæ exemplum demonstrandum, vt docet Bernardus Sermon. 2. in Cantic. denique, vt verum sese hominem demonstraret, vt Cyrillus lib. 2. in Ioannem tradit. Dicere alioquin potuissemus, non eadem nobiscum eum naturam assumpsisse. In quam rem audite præclarum e philosophiæ arcanis depromptum conceptum. Quemadmodum enim Philosophi aliam esse cœlorum materiã dicunt alteriusque naturæ, & aliam rerum harum inferiorum; quoniam non eadem vtraque accidentia habent: id ipsum de Christo Iesu dicere potuissemus, si humanam induendo naturam, eiusdem accidentia non simul assumpsisset.

Iacob cum Rachelem Labani filiam, pulchram nimis in vxorem acciperet, accepit simul & sororem eius Liam, quæ non vsquequaq; formosa erat; quin & hæc inter cæteras matrimonij conuentiones fuit, vt Iacob partem aliquam emolumentum ex gregibus capiendi haberet. O vere insignem allegoriam! denotat illa, Iacob nostrum, Iesum Christum, pulchram illam hominum naturam Adæ filiam, in vxorem accipiendo, turpem quoque

Liam, concupiscentiam inquam, duxisse, quæ deformis, & plane terrena erat: simulque hoc pactum in initum fuisse, vt sponsus de gregibus & armentis participaret, de brutalibus videlicet passionibus nostris, partem aliquam haberet.

D. Thomas de passionibus, quæ in anima Redemptoris nostri fuere, loquens, ait, p. 4. 15. 4. tribus eas modis a nostris fuisse distinctas: Passiones scilicet, quo ad obiectum, principium, & effectum. nam quoad obiectum passiones nostræ sæpenumero e rebus illicitis originem sumunt. Sæpe namque erga illa afficimur, quæ potius odisse deberemus: sæpe quoque ob ea lætamur, quæ nobis dolorem magis incutere deberent; denique erga ea sæpe inordinate ferimur, erga quæ non est conueniens aut consentaneum ferri. Deinde, quoad principium & originem, non enim est in nostra potestate impedire, ne crudeles illæ furia animam subintrent. Nam primi motus, vt diximus, non sunt in hominis potestate, sed statim, vbi quid vel iucundum, vel iniucundum videmus, fieri non potest, quin statim ad illud, amore quodam illicito, eiusdem pulchritudinem diligendo, feramur, aut visa turpitudine, ab ea animum & mentem auertamus. Denique quoad affectum. Nam licet deprauatos illos motus cohibere & cõpescere possimus, ea tamen illorum aliquando est vehementia, & impetus, vt etiam inuitos nonnunquam ad aliquid præter fas & æquum faciendum abripiant: quin & interdum adeo insurgunt & inualefcunt, vt rationis lumen eripiant, intellectui tenebras offundant, nosque ad ea facienda impellant à quibus abhorreere penitus oporteret.

Novistis crediderim, vos qui passionibus ducimini, quanta sit earum vis & efficacia; mutant illæ namque vultus colorem, motum cordis, totius corporis compositionem, vel sola etiam imaginatione conceptæ. Ecquos illæ motus, ecquas agitationes, ecquas mutationes suppeditant? Dilatatur enim cor nostrum quando exhilarescimus; coarctatur, cum tristitia nos inuadit; Cholera sanguinem commouet & efferuescere facit; Pavor eundem obstupescit, & frigidior reddit glacie. Denique crude-

D. Thom. 1.

ma Redemptoris nostri fuere,

loquens, ait,

tribus eas modis a nostris fuisse distinctas:

Passiones scilicet, quo ad obiectum, principium, & effectum.

nam quoad obiectum passiones nostræ sæpenumero e rebus illicitis originem sumunt.

Sæpe namque erga illa afficimur, quæ potius odisse deberemus: sæpe quoque ob ea lætamur, quæ nobis dolorem magis incutere deberent; denique erga ea sæpe inordinate ferimur, erga quæ non est conueniens aut consentaneum ferri.

Deinde, quoad principium & originem, non enim est in nostra potestate impedire, ne crudeles illæ furia animam subintrent.

Nam primi motus, vt diximus, non sunt in hominis potestate, sed statim, vbi quid vel iucundum, vel iniucundum videmus, fieri non potest, quin statim ad illud, amore quodam illicito, eiusdem pulchritudinem diligendo, feramur, aut visa turpitudine, ab ea animum & mentem auertamus.

Denique quoad affectum. Nam licet deprauatos illos motus cohibere & cõpescere possimus, ea tamen illorum aliquando est vehementia, & impetus, vt etiam inuitos nonnunquam ad aliquid præter fas & æquum faciendum abripiant: quin & interdum adeo insurgunt & inualefcunt, vt rationis lumen eripiant, intellectui tenebras offundant, nosque ad ea facienda impellant à quibus abhorreere penitus oporteret.

Novistis crediderim, vos qui passionibus ducimini, quanta sit earum vis & efficacia; mutant illæ namque vultus colorem, motum cordis, totius corporis compositionem, vel sola etiam imaginatione conceptæ.

Ecquos illæ motus, ecquas agitationes, ecquas mutationes suppeditant?

Dilatatur enim cor nostrum quando exhilarescimus; coarctatur, cum tristitia nos inuadit; Cholera sanguinem commouet & efferuescere facit; Pavor eundem obstupescit, & frigidior reddit glacie. Denique crude-

re-

erudeles illa furia nos anhelare, tremere, vacillare & titubare faciunt, adeo ut earum lingua balbutiat, dentes fremant, sanguis evanescat, atque omnia membra tremant & consternentur. Pallorem quin etiam cernit & simu ruborem, & eum demum nobis colorem & habitum superinducunt, quem illis visum fuerit. Dicam igitur vere, o crudeles furia, & infernali Megera truculentiores!

conceptus
Philoso-
phia de-
compus.
Am. 11.
Christus
passionibus
suis potuit
imperare.

Et sicut vapores illi crassi, & tetra illa exhalationes, quae à terra sursum feruntur, solem offuscant, eique lumen eripiunt, tonitrua & fulmina procreant, omnemque adeo aera perturbant: ita quoque fumosa illa exhalationes, & nimiae concupiscentiae, partis nimirum inferioris, & vapores, id est passiones sursum elate, soli rationis lumen eripiunt, tonitrua & fulmina peccati progignunt, animamque confundunt & perturbant. At longe illa aliter in Iesu Christo extiterunt, nihil namque huiusmodi in illo repertum fuit, cum passiones eius nunquam ad res illicitas tenderint. Semper namque quaesivit, speravit, petijt ea, quae par erat quaerere, sperare petere. Fleuit quidem super tumulum Lazari, at peccatorum nostrorum causa. Gavisus est, sed non ita salutis ergo: *Gaudeo propter vos ut credatis*. Et hodie anima eius turbata est, sed mortis instantis metu. O praecleara passionum obiecta! o passiones minime passiones. Ad summum illum Dominum, passionibus suis esse dominatum, easque non habuisse, nisi cum habere vellet. Quid ais? Quid hoc denuntias? Primos enim motus non esse in hominis potestate, aiunt Philosophi; concedo, sed minime id locum in Iesu Christo inuenit. Potuisti enim Domine Iesu omnia obiectorum genera comprehendere, passionibus tamen & primis motibus animum tuum, nisi dum velles, non ingredientibus. Fuit scilicet magnus ille Aëolus, qui laxare potes ventos, & cave refranare: passionum namque tuarum turbines educere in apertum cum velles, potuisti; & eos dum velles, reducere, carceribusque includere; habenas earum laxare & contrahere, dum visum esset.

An non vos mecum omnes fatebimini, Theologiae studiosi, animam Redemptoris, à prima conceptionis hora, omnes dolores & supplicia in crucis arbore aliquando perferenda, praesensisse, & quodammodo prae-gustasse? An non eadem in monte Thabor praevuidisse: notant enim Evangelistae, si meministis, eum de excessu suo ibi esse locutum, quod omnes de excessu Passionis Patres intelligunt. Et tamen clavi, flagella, crux, sanguis, ipsa denique mors, tetraque objecta, eum ne minimum quidem permovere potuerunt. Hodie quoque primum turbari incipit, quin & nunquam prius eum dicentem audivimus, nisi hodie, *Nunc anima mea turbata est*. Quod Evangelista expresse significare & innuere voluisse visus est: dicit enim *nunc*, ut indicaret hodie venisse tempus, quo passionibus laxare habenas proposuisset: quod & alius Evangelista expressit dicens: *cepit tristiari*, Passionibus igitur suis dominabatur, non vero passiones ipsi. Vnde B. Iohannes Damascenus: *Naturalia in Christo non praecedebant voluntaria, & si atrox est, doluit, timuit, quando voluit*. Quid hic clarius aut expressius dici potest: Vidimus eum quidem nuper si memineritis forsitan, ventis & mari imperantem; quando nimirum totus mundus clamabat: *Quis est hic quia mare & venti obediunt ei?* sed ne obstupescas o munde, praesagium namque hoc est, mari eum concupiscentiae, & ventis passionum suarum imperaturum. Vnde earum hodie habenas laxans, tristitia quadam graui tacitus intrinsecus, ait: *Nunc anima mea turbata est*. Nam quemadmodum anima eius à primo conceptionis momento beata extitit, Verbumque perfecte videbat, quamquam gloriae suae torrentem prius in corpus noluerit redundare, quam in monte Thabor transfiguraretur: ita quoque eodem anima mortis semper horrorem in mente habuit, & poenarum grauitatem praesensit; ita tamen, ut timor nullus aut formido, aut minima eorum portio, partem animae interiorum nunquam, ipso impediante; aufa fuerit occupare; ut eadem apprehenderet, donec ipsa hodierna die exterius ostenderet, dicens: *Nunc anima mea turbata est*.

Nullus

Damas. q. 8.
cap. 2.

Matth. 8.

Matth. 16.

Quomodo
intelligen-
dū sit Chri-
stum passio-
nib. fuisse
obnoxium.

Gen. 6.

Vna passio
alteram nō
confunde-
bat in Iesu
Christo.

Nullus igitur cum audit Iesum Christum passionibus fuisse obnoxium, cogitet eum à passionibus transversum abductum fuisse, aut insanientium more ipsidem seruasse; aut tales eas fuisse, quales nostræ sunt: ac consideret potius, easdem in nobis esse præter rationem & contra rationem; eo quod nos ad peccandum inuitent, nosque resistentes & inuitos etiam inuadant, etiam nihil minus cogitantes: sed in ipso easdem à ratione, & secundum rationem ac semper rationi subiectas, exstitisse, semper à ratione directas & refrenatas: cum in nobis refractariæ sint, parere rationi nesciæ; atque ideo nullo ordine, sed confuse procedunt. Nemo igitur cogitet, affectus hos vnquam rationem eius turbasse, vel intellectui tenebras aliquas offudisse, sed perpēdat secum, quemadmodum in arca Noë omnia animalia pacifice viuēbāt, tigres, leones, vrsi, & cætera quæ ibidem reperiebantur, nunquam inter se dissidentia, sed perpetuam pacem colentia: ita in gloria Iesu Christi anima, veri inquam Noë Arca omnia passionum genera, quæ instar ferarum & brutorum nonnunquam effera scūt, semper in pace vixisse, & nullum vnquam interea exstitisse dissidium.

Huc accedit, quod magis adhuc mirandum est, huiusmodi in omnibus facultatibus, & passionibus eius ordinem exstitisse; vt vna alteram non turbaret aut confunderet: vnde quamuis dicatis ὁ Philosophi, & bene dicatis, *maius lumen offuscare id quod minus est*: solis namque lumen stellarum lumini officit: de Iesu Christo tamen dicere non possumus, à maiore in eo passione minorem fuisse impeditam. Vehemens ille clauorum dolor quibus cruci confixus fuit, non impediuit dolorem minime etiam spinulæ, caput & cerebrum illius transfigentis. Gloria quoque patris superioris non impediuit dolores partis inferioris, quos in hortu Oliuarum sustinuit; aut vehemens ille dolor sensuum in cruce, immensam animæ gloriam. Ita namque id credendum est, quoniam Redemptor noster viator erat simul & comprehensor, Deus scilicet & homo: Duae naturas in se continebat, contra quam asse-

rebat Eutyches; & vnā tantum personam, quod negabat impius Nestorius; animam item distinctam à diuinitate, contra Apollinarem. Hæc igitur pars inferior est, Auditor, quæ hodierna die aperere proficitur, se turbati, non vero superior: appetitus scilicet sensibilis, & non ratio: natura humana non vero diuina: nunquam enim diuinitas dolorum cruciatuumque particeps fuit, adeo vt ne quidem perfecti quidquam poterit.

Sed relictis hisce passionibus, ad gloriam nunc properemus, ab vno scilicet extremo ad alterum: ita namque mihi Euangelista præit, dicens: *Pater glorifica nomen tuum*: quasi diceret: Iam tempus venisse videtur Patris, quo potentiam mundo declares: vix enim aliquis in mundo sanctum tuum nomen agnoscit, nullus te nouit: sed iam necesse est clarifices nomen tuum, miraculisque editis illustrius reddas, & famam tibi parias. Ecce instar jam mors mea, iam jam pro hominibus, & peccatoribus mori paratus sum; cum videlicet ita decreueris. Scio mirabiles fore elationes maris, scio, pœnas passionis futuras atroces, atque ideo nunc turbata est anima mea & metu concutitur: sed mirabilis etiam in altis Dominus. Quamobrem, Pater æterne, manifesta nomen tuum mundo, illudque clarifica. Clarius porro eloquere Domine: & quid per diuinum hoc nomen intelligas, significas. Explicat seipsum in Ioannis decimo septimo capite dicens: *Pater venit hora, clarifica filium tuum*. De me ipso, de Filio tuo, ὁ Pater æterne, tibi hic loquor; iam tempus est vt meum eum manifestes; ostende igitur modo, eum esse filium tuum; aperi mundo, Angelis, Dæmonibus, & omnibus omnino hominibus, me Deum esse, tibi per omnia æqualem, æternitate parem, demonstra me tibi natura, diuinitate, potentia, omnibus attributis, perfectionibusque similitum. Hinc sensus est verborum illorum, *Clarifica nomen tuum*. Sed ὁ mi saluator, Domine, toties clarificatus es: quænam enim in natiuitate tua fecit mirabilia vt demonstraret te ad se spectare? Euocauit namque Reges Saba, Tharsis & Arabum, vt te veluti Deum in stabulo ado-

III.

Explicatur
sententia:
Clarifica
nomen
tuum.

Pia medi-
tationes.
Matth. 2.
Psalm. 71.

tarerent: produxit in regione aeris noua fide-
 ra, quæ natiuitatis tuæ noctem mirabili luce
 recrearent, & lucem præberent, cum omnia
 tenebris essent circumfusa: Angelos quoque
 cælo fecit descendere, qui cælesti in nocte
 natiuitatis tuæ harmonia æra permulceret:
 Pastores montanis exciuit, qui tibi recens
 nato qualecunque obsequium offerrent. An
 non igitur bene clarificauit? Quin etiam
 cum in medijs iordanis vadis baptizandus
 confisteres, an non Pater ipse clamauit de
 nube dicens: *Hic est filius meus dilectus in quo*
mibi bene complacuit, ipsum audite? An non te
 plurimis in uita editis miraculis clarificauit,
 trium scilicet mortuorum resuscitatione, tot
 facinorosorum conuersione, tot leproso-
 rum curatione, tot ægrotis sanitate reddita? quid
 præter hæc queris amplius? an non hæc suf-
 ficiunt? Sed loquitur hic, proculdubio, Audi-
 tores, de gloria passionis tuæ. *Clarifica filium*
tuum, quasi dixisset: Et quando tandem Pater
cruci affigat? nunquamne me in monte Cal-
uariae constitutum uidebo? nunquam clauo-
rum illorum dulcedinem perferentiam? iucun-
dam illam titillationem lanceæ, delicias illas
spinosi ferti? Quando tandem, ô felix ac ter
beata passio, aduenies quando dies illa efful-
gebit, ut dignus, qui te lubeam, reddat? Ille
scilicet genuinus horum uerborum sensus est,
Clarifica filium tuum, illic nimirum clarifican-
duus erat, & passionis die sublimis triumphus
peragendus, cum uidelicet magna illa diui-
nitatis signa uisa sunt, cum sol deliquium pa-
teretur, terra tremere, sepulchra aperiren-
tur, petrae diffunderentur, mortui denique se-
pulchris egredierentur. Magna profecto cla-
rificatio, & euidencia gloriæ signa: at maiora
adhuc à morte eius signa uidebitis. Victor
namque tumulo deuictis hostibus resurgit,
gloriosus limbum adit, tartara concurit, om-
nesque inde captiuos soluit, captiuam du-
cens captiuitatem. Intra clausis ianuis, edit
opera prodigiosa, cælos propria uirtute con-
scendit. Clarifica, igitur, ô Pater filium tuum,
mors illa aliquando adueniat, quæ tantam
filio tuo gloriam allatura est. Hoc nempe à
te efflagito, huc omnis mea tendit ambitio.
Tu uero, ô Fili gloriofissime, toties inquam
clarificata, in natiuitate nimirum, uita, mor-

Tom. I. Bessai Qua. 1. 2.

te, ac tanta gloria cumulate, & cui totus or-
 bis acclamat: *Quis est iste rex gloria? Deus de*
Deo, fili æternitate & natura Patri æqualis;
cuius gloriam cælum, terra, atque a cælo uni-
uersa orbis machina demirata est. Et uidimus
(aiunt cum Euangelista omnes creaturæ) Ioan. 1.
gloriam eius, gloriam quasi unigeniti à patre, ple-
num gratia & ueritatis. Tu fili omnipotens
Parris omnipotentis, æternæ & infinite ab
infinite procedens, saluator meus, quem ue-
rum quendam lanum merito mihi licet ap-
pellare, quum Deus sis & homo, Deus scilicet
ut Pater, & homo uti nos; quin etiam ijs-
dem quibus nos miserijs, calamitatibus, æ-
rumnis, & passionibus obnoxius; uerum lon-
ge alia quadam ratione, cum illæ nobis im-
perent, tu uero imperes illis: rationem illæ
nostram præueniant, tua autem ratio illas
præuenit: in nobis uere sint passionis, in te
non nisi propassiones. Tu inquam hanc no-
bis gratiam concede, ut ita eas refrænare &
compefcere ualeamus, quæ uoluntati ob-
temperant, uoluntas uero rationi, ratio ani-
mæ, anima tibi, qui uerus eius Dominus &
Princeps existis. Fac obsecro Domine, eas
ut ita comprimere possimus, ne nos uiolen-
ter abripiant, neque committere faciant,
quod gratiæ tuæ meritum in mundo hoc, &
gloriam in altero impediatur, Amen.

DOMINICA PALMARVM.

Partitio.

- I. De mundi & suæ exitu.
- II. De Iesu triumphante.
- III. De Iesu se humiliante, & mundo uariante.
- IV. De Iesu ramos inter & uerimenta exultante.

Benedictus qui uenit in nomine Domini, ho-
sanna in altissimis. Matth. 21.

FIGVRA.

FINITO iam diluuiio, columba quam *Gen. 8.*
 Noc emiserat, ad arcam, oliuæ ramum
 viren-